

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Biežāk pieļautās kļūdas iepirkumu organizēšanā

Iepirkumu uzraudzības biroja
Kontroles departamenta direktore
Inta Vingre

09/12/2016

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Skaidrojumi, ieteikumi

- Skaidrojums par biežāk konstatētajām kļūdām ES fondu projektu iepirkumos – <http://iub.gov.lv/lv/node/183>
- Iepirkumu pirmspārbaužu veikšanas metodika sadarbības iestādei – <http://iub.gov.lv/lv/node/98>
- Pirmspārbaužu metodikas sanāksmju protokoli -
<http://esfondi.lv/page.php?id=1143>
<http://esfondi.lv/sanaksmju--protokoli-1>
- EK vadlīnijas – Publiskais iepirkums – norādījumi praktizējošiem speciālistiem par to, kā nepieļaut tipiskākās kļūdas
www.esfondi.lv/upload/14-20_gads/guidance_public_proc_lv.pdf

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Biežāk konstatēto pārkāpumu veidi

- **Nepamatota iepirkumu sadalīšana daļās**
- Neatbilstoša iepirkumu izziņošana
- Pretrunīga informācija iepirkuma dokumentācijā
- Neatbilstoši izslēgšanas nosacījumi
- **Nesamērīgas, diskriminējošas kvalifikācijas prasības**
- Neskaidri, pretlikumīgi līguma piešķiršanas kritēriji
- Nepamatotas tehniskās specifikācijas prasības
- Neatbilstoša iesniegto piedāvājumu/ pieteikumu vērtēšana
- **Nepamatoti līguma grozījumi**

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Kas jāzina iepirkumu plānošanā

- **Regulāri pakalpojumu līgumi** – vajadzības vismaz 12 mēnešu periodā.
- Vienlaikus iepirkti **līdzīgi pakalpojumi veido vienotu iepirkuma priekšmetu**, jāpiemēro procedūra **atbilstoši kopējai līgumcennai**.
- Pakalpojumi ir līdzīgi, ja tiem ir līdzīgs saturs, tos sniedz **pārsvarā viens pakalpojumu sniedzēju loks**.

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Jautājumi par iepirkumu plānošanu

- *Vai var dalīt iepirkumus pēc reģionālā principa (ja iestādei vairākas reģionālās struktūrvienības)?*
- *Vai var pirkt atsevišķi psihologa pakalpojumus un fizioterapeita pakalpojumus?*
- *Vai var atsevišķi pirkt viena veida mācību pakalpojumus, kurus paredzēts organizēt martā un jūlijā?*

Jaunajā PIL: iepirkumu plānu publicēšana!

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Jautājumi par iepirkumu plānošanu

Iespēja plānot iepirkumu un finansējuma pieejamība var pamatot iepirkuma dalīšanu

Piemēram,

- *gada beigās piešķirti papildu budžeta līdzekļi*
- *tiek apstiprināts noteikts projekts*
- *ar augstākstāvošas iestādes lēmumu noteikta jauna funkcija, kuras izpildei nepieciešams iegādāties preces, pakalpojumus, būvdarbus*

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Pārkāpumi iepirkumu izziņošanā

- Nepareizi noteikts līguma veids (pakalpojumu vai piegādes līgums; **PIL 2.pielikuma pakalpojums?**)
  - *Saskaņā ar paziņojumu par līgumu iepirkuma līguma veids ir pakalpojumu līgums. Norādītais galvenais iepirkuma priekšmeta CPV kods – apmācību pakalpojumi; papildu CPV kodi – dažādas piegādes (kurām presumējama liela vērtība).*
- Nepareizi CPV kodi
- Iepirkuma dokumentācijas savlaicīga neievietošana pasūtītāja mājaslapā

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Pārkāpumi iepirkumu izziņošanā

- Iepirkuma procedūras grozījumu uzskatīšana par precizējumiem

Pasūtītāja sniegtā papildu informācija ir uzskatāma par precizējumiem vienīgi tādā gadījumā, ja tai **pēc būtības ir tikai precizējošs raksturs** (piemēram, ja pasūtītājs, atbildot uz pretendenta uzdoto jautājumu, izskaidro kādu iepirkuma dokumentācijā noteikto prasību, nemainot tās saturu pēc būtības, vai izlabo tehniska rakstura kļūdu)!

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Izslēgšanas noteikumi (PIL 39.¹ pants)

- Jāietver nolikumā (var ietvert atsauci uz PIL 39.¹)
- **Neiekļauj normatīvajos aktos neparedzētus izslēgšanas nosacījumus!**

Piemēram:

- *neizslēdz par viena un tā paša speciālista vai apakšuzņēmēja piesaisti vairāku pretendentu piedāvājumos*
- **Neattiecinā uz personām, uz kurām likums neparedz attiecināt (apakšuzņēmēji piegādes līgumos (t.sk. jauktajos piegādes līgumos); apakšuzņēmēji saistībā ar PIL 39.¹ p.1.d.1.p., speciālisti)**

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Izslēgšanas noteikumi (PIL 39.¹ pants)

Izslēdz, ja izslēgšanas gadījumi konstatēti arī attiecībā uz:

- **piegādātāju apvienības dalībniekiem**
- **personālsabiedrības biedriem**
- **apakšuzņēmēju, kura veicamo būvdarbu vai sniedzamo pakalpojumu vērtība ir vismaz 20 % no kopējās publiska būvdarbu vai pakalpojumu līguma vērtības, izņemot 39.¹ panta pirmās daļas 1.punktu**
- **personu, uz kuras iespējām kandidāts/pre tendents balstās, lai apliecinātu, ka tā kvalifikācija atbilst iepirkuma dokumentos noteiktajām prasībām.**

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Pārkāpumi attiecībā uz EVIPD un uzticamības pārbaudi

- Iepirkuma dokumentācijā nav paredzēta Eiropas vienotā iepirkuma procedūras dokumenta kā sākotnējā pierādījuma atbilstībai paziņojumā par līgumu vai iepirkuma procedūras dokumentos noteiktajām pretendentu un kandidātu atlases prasībām pieņemšana.
- Iepirkuma dokumentācijā nav paredzēta uzticamības nodrošināšanai iesniegto pierādījumu vērtēšana.

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Kvalifikācijas prasības

PIL 37.pants, 8.² panta (3): minimālo spēju līmenis - **samērīgs līguma priekšmetam, objektīvas prasības**

- samērīgi līguma apjomam, specifikai, iespējamam piegādātāju lokam, līguma nosacījumiem

IIK prakse:

jebkuras prasības zināmā mērā ierobežo kāda iespējamā piegādātāja iespējas piedalīties iepirkuma procedūrā, bet tas vien, ka konkrētās prasības ierobežo kāda piegādātāja spējas piedalīties iepirkuma procedūrā, nenozīmē, ka izvirzītās prasības ir neatbilstošas.

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Pārkāpumi kvalifikācijas prasību noteikšanā

- **Nesamērīgi noteiktas pret līguma priekšmetu**
- **Diskriminējošas (ierobežoti ārvalstu piegādātāji)**
  - ✓ reģistrācija uz piedāvājuma iesniegšanas brīdi Latvijā esošajos reģistros
  - ✓ sertifikācija atbilstoši Latvijas normatīvo aktu prasībām
  - ✓ sertifikātu un izglītības dokumentu atzīšana Latvijā uz piedāvājuma/pieteikuma iesniegšanas brīdi!
  - ✓ pieredzes prasības ar atsauci uz nacionālajiem normatīvajiem aktiem
  - ✓ latviešu valodas zināšanas pakalpojuma sniedzējiem

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Iespēja grozīt neatbilstošas kvalifikācijas prasības

Direktīvas 2014/24/ES preambulas 81.apsvērums:

*... ar būtiskām izmaiņām būtu jāsaprot izmaiņas, kas jo īpaši saistītas ar tehniskām specifikācijām, attiecībā uz kurām ekonomikas dalībniekiem vajadzētu papildu laiku, lai tās izprastu un attiecīgi reaģētu. Tomēr būtu jāpaskaidro, ka šādām **izmaiņām nevajadzētu būt tik būtiskām**, ka tās **būtu ļāvušas piedalīties citiem kandidātiem**, nevis sākotnēji atlasītajiem, vai ka tās **būtu ļāvušas iepirkuma procedūrai piesaistīt papildu kandidātus**. Tas jo īpaši varētu attiekties uz gadījumiem, kad izmaiņas līguma vai pamatnolīguma raksturu padara par materiāli atšķirīgu no tā, kas sākotnēji paredzēts iepirkuma procedūras dokumentos.*

Par kvalifikācijas prasībām..

- Pasūtītāju viedoklis – tā kā publisko iepirkumu regulējums tiešā veidā neaizliedz konkrētās atlases prasības, nav tiesiska pamata tās atzīt par neatbilstošām.
- EK nostāja – jebkurš atlases kritērijs, kurš var tikt interpretēts kā diskriminējošs vai neproporcionāls (nesamērīgs), nav akceptējams un var novest pie finanšu korekcijām.
- Samērīgums līguma priekšmetam nenozīmē, ka automātiski var prasīt iepriekšējo pieredzi līgumā ar identiskiem nosacījumiem (piemēram, ES fondu līdzfinansēts).

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Pārkāpumi kvalifikācijas prasību noteikšanā

Var liecināt par nepamatotiem ierobežojumiem prasības par pieredzi:

- **konkrētu subjektu pasūtījumos** bez objektīva pamatojuma (piemēram, pasūtītāju PIL izpratnē, valsts pārvaldes iestāžu, mācību iestāžu pasūtījumos)
- **vairāk nekā 3** līdzvērtīgos objektos (atsevišķiem pakalpojumu līgumiem iespējams elastīgāks skatījums)
- **konkrētā valstī**
- objektos, pakalpojumos, piegādēs, kas ietver **dažādus specifiskus elementus vienkopus**
- projektos, kas finansēti no **konkrēta avota (piemēram, ERAF, KF)**

Pārkāpumi kvalifikācijas prasību noteikšanā

Prasības attiecībā uz **finanšu apgrozījumu**

- **nesamērīgas** ar paredzamo līgumcenu, līguma izpildes nosacījumiem, termiņu
- **nav ievērota vienlīdzīga attieksme** pret tiem piegādātājiem, kas sākuši darboties vēlāk
- noteikts, ka jāizpilda **katram** piegādātāju apvienības dalībniekam atsevišķi

Prasības attiecībā uz **finanšu spējām**

- likviditātes koeficients, kas ir **lielāks par “1”**

Nepamatotu kvalifikācijas prasību piemēri

- *Nolikumā minētās kvalifikācijas prasības attiecas arī uz pretendenta norādīto apakšuzņēmēju, kura sniedzamo pakalpojumu vērtība ir vismaz 20% no kopējās līguma vērtības, visiem personu apvienības vai personālsabiedrības biedriem, ja pretendents ir personu apvienība vai personālsabiedrība, kā arī uz personām, uz kuru iespējām pretendents balstās, lai apliecinātu savu atbilstību izvirzītajām kvalifikācijas prasībām.*

Neatbilstību piemēri – pieredzes prasības

- *Pretenents trīs iepriekšējos gados (no 2013.gada augusta līdz piedāvājuma iesniegšanas brīdim) ir sniedzis vismaz divus iepirkuma priekšmetam līdzīgus pēc satura mācību pakalpojumus (**atklāta konkursa nosacījums**).*
- *Pretenents apliecina savu pieredzi norādīto komandējumu pakalpojumu sniegšanā par iepriekšējiem 5 gadiem (**atklāta konkursa nosacījums**).*

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Pārkāpumi piedāvājumu vērtēšanas kritēriju noteikšanā

- **Nav detalizēti aprakstīti** kritēriji saimnieciski visizdevīgākā piedāvājuma gadījumā
- Kritēriji **nav tieši saistīti ar līguma izpildi**
- **legūstamais punktu skaits noteikts ar lielu amplitūdu**
  - *Punktu skaits vērtēšanas kritērijā „Pretendenta sniegtās informācijas detalizācijas pakāpe” tiek piešķirts atkarībā no tā, vai pretendenta sniegtā informācija ir: 1) skaidra, detalizēta un nerada jautājumus par pakalpojuma sniegšanas kvalitāti (šādā gadījumā tiek piešķirti 35 punkti); 2) norādītā informācija nav pietiekami detalizēta un rada jautājumus par pakalpojuma sniegšanas kvalitāti (šādā gadījumā tiek piešķirti 17 punkti).*

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Ieteikumi piedāvājumu vērtēšanas kritēriju noteikšanā

Mācību pakalpojumiem (viens no iespējamajiem kritērijiem – ja tiek rīkots saskaņā ar **PIL 8.p.7.d.**)

0-30 punkti: **Pretendenta** pieredze mācību procesu organizācijā, sniedzot līdzīga apjoma un satura pakalpojumus: ne vairāk kā 5 nozīmīgākos mācību projektos (programmās), kas organizēti pēdējo 3 gadu laikā:

- 10 punkti – Pretendents ir apmācījis vismaz 200 cilvēkus;
- 20 punkti – Pretendents ir apmācījis vismaz 400 cilvēkus;
- 30 punkti – Pretendents ir apmācījis vairāk kā 500 cilvēkus.

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Sociālie, veselības, mācību pakalpojumi jaunajā PIL

PIL projekta 10.pants

- atvieglots regulējums no 42 000 *euro*
- sākotnējā publikācija IUB tīmekļa vietnē
- **izņēmumi** no PIL piemērošanas **līdz 750 000 *euro***
  - 2. pielikuma sadaļas “Veselības, sociālie un saistītie pakalpojumi” CPV kodiem atbilstošie pakalpojumi, ja paredzamā līgumcena ir mazāka par 750 000 *euro*
  - mācību vai studiju prakses nodrošināšana (?)

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Paldies!

**Vairāk par publiskajiem iepirkumiem:
www.iub.gov.lv**

Inta Vingre

Iepirkumu uzraudzības biroja Kontroles departamenta direktore

Inta.Vingre@iub.gov.lv

67326705